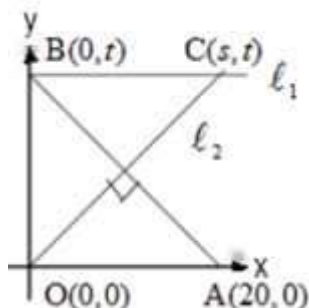

בגרות עז יולי 17 מועד קיץ ב שאלון 35807/35582

א. נסמן $C(s, t)$ נקודה על המקום הגיאומטרי, נקודת החיתוך של הישרים ℓ_1 ו- ℓ_2 .

ℓ_1 מקביל לציר ה- x , ובהתאם $B(0, t)$ היא נקודת החיתוך שלו עם ציר ה- y .

ℓ_2 מאונך לישר AB , ומכאן ש: $m_{AB} \cdot m_{\ell_2} = -1$

$$m_{\ell_2} = \frac{t-0}{s-0} = \frac{t}{s}, \quad m_{AB} = \frac{t-0}{0-20} = -\frac{t}{20}$$

$$m_{AB} \cdot m_{\ell_2} = -1$$

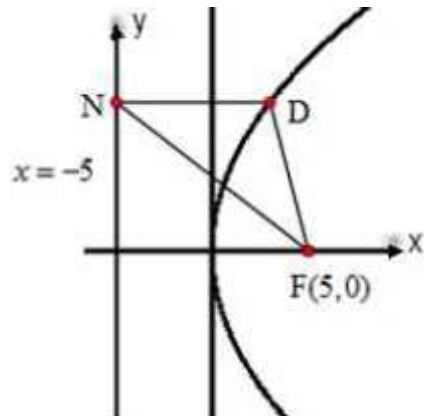
$$-\frac{t}{20} \cdot \frac{t}{s} = -1$$

$$t^2 = 20s \rightarrow \boxed{y^2 = 20x}$$

זוהי פרבולה $y^2 = 20x$, שבה $p = 10$, והמוקד שלה הוא $F(5, 0)$.

תשובה: הוכח.

ב. (1) אחת מתכונות הפרבולה היא שכל נקודה שעליה נמצאת במרחק שווה מהמוקד ומהמדרין.

לכן אם $k = -5$ אזי $x = -5$ יהיה המדרין של הפרבולה,

ומשולש DNF יהיה שווה שוקיים, שבו $DN = DF$.

תשובה: $k = -5$.

(2) נתון שהנקודה D היא ברביע הראשון ומשולש DNF הוא שווה צלעות.

מכאן שמתקיים גם $DN = NF$.

$$\text{נסמן: } D\left(\frac{a^2}{20}, a\right), \text{ ולכן } DN = \frac{a^2}{20} - (-5) = \frac{a^2 + 100}{20}$$

$$DN = NF$$

$$\frac{a^2 + 100}{20} = \sqrt{(a-0)^2 + (-5-5)^2}$$

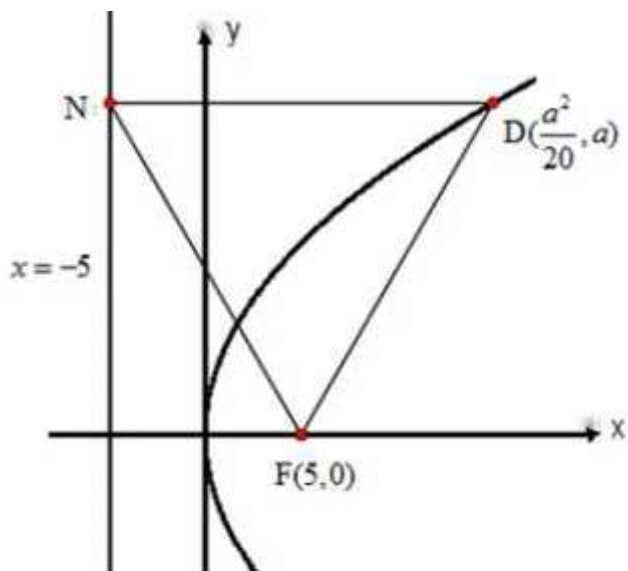
$$\frac{(a^2 + 100)^2}{400} = a^2 + 100 \quad /: (a^2 + 100) > 0$$

$$\frac{a^2 + 100}{400} = 1$$

$$a^2 = 300$$

$$x_D = \frac{300}{20} = 15, \quad y_D = \sqrt{300} = 10\sqrt{3} \rightarrow \boxed{D(15, 10\sqrt{3})}$$

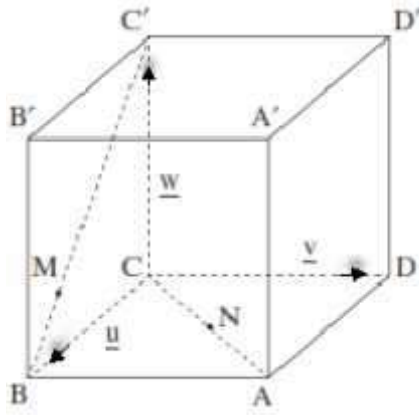
תשובה: $D(15, 10\sqrt{3})$.

נכתב ע"י עמר ילין

בגרות עד יולי 17 מועד קיץ ב שאלון 35807/35582

א. ABCDA'B'C'D' היא קובייה, מכאן שמקצועותיה שווים זה לזה, ומאונכים זה לזה.

$$\overline{CB} = \underline{u} \quad |\underline{u}| = a \quad \underline{u}^2 = a^2$$

$$\overline{CD} = \underline{v} \quad |\underline{v}| = a \quad \underline{v}^2 = a^2$$

$$\overline{CC'} = \underline{w} \quad |\underline{w}| = a \quad \underline{w}^2 = a^2$$

$$\underline{u} \cdot \underline{v} = 0, \quad \underline{u} \cdot \underline{w} = 0, \quad \underline{v} \cdot \underline{w} = 0$$

$$\overline{AN} = s \overline{AC}$$

$$\overline{AN} = s(\overline{AB} + \overline{BC})$$

$$\overline{AN} = -s\underline{u} - s\underline{v}$$

$$\overline{BM} = t \overline{BC'}$$

$$\overline{BM} = t(\overline{BB'} + \overline{B'C'})$$

$$\overline{BM} = -t\underline{u} + t\underline{w}$$

$$\overline{MN} = \overline{MB} + \overline{BA} + \overline{AN}$$

$$\overline{MN} = t\underline{u} - t\underline{w} + \underline{v} - s\underline{u} - s\underline{v}$$

$$\overline{MN} = (t-s)\underline{u} + (1-s)\underline{v} - t\underline{w}$$

נתון ש- $t \neq 0$, ולכן הנקודה M לא מתלכדת עם הנקודה B, ובהתאם MN לא מוכל במישור AA'B'B.

MN יקביל למישור הפאה AA'B'B,

אם \overline{MN} יהיה קומבינציה ליניארית של הווקטורים הפורשים את הפאה, \underline{v} ו- \underline{w} .

לכן $t-s=0$, ומכאן ש- $t=s$ ו- $\frac{s}{t}=1$.

תשובה: $\frac{s}{t}=1$.

ב. נתון $t = \frac{1}{4}, s = \frac{1}{2}$ ובהתאם $\overline{MN} = -\frac{1}{4}\underline{u} + \frac{1}{2}\underline{v} - \frac{1}{4}\underline{w}$

נמקם את הקובייה במערכת צירים,

כאשר המקצועות CB, CD, CC' מתלכדים עם ציר x, ציר y, ציר z, בהתאמה.

נסמן את אורך מקצועות הקובייה ב-a, ובהתאם: $\underline{u} = (a, 0, 0)$, $\underline{v} = (0, a, 0)$, $\underline{w} = (0, 0, a)$

מכאן ש- $C(0, 0, 0)$, $A(a, a, 0)$, $B(a, 0, 0)$, $C'(0, 0, a)$, $N(\frac{a}{2}, \frac{a}{2}, 0)$ (על-פי אמצע קטע),

ו- $M(\frac{3a}{4}, 0, \frac{a}{4})$ (על-פי חלוקת קטע ביחס נתון),

ומשוואת המישור ABCD, הנפרש על ידי ציר x וציר y, היא $z = 0$.

כמו כן $\overline{MN} = \underline{x} = (-\frac{1}{4}a, \frac{1}{2}a, -\frac{1}{4}a)$,

והצגה הפרמטרית של הישר MN היא: $\ell_{MN} = \underline{x} = (\frac{3a}{4}, 0, \frac{a}{4}) + r(1, -2, 1)$

נמצא את הזווית שבין MN למישור ABCD.

$$\sin \alpha = \frac{|(1, -2, 1) \cdot (0, 0, 1)|}{\sqrt{1^2 + (-2)^2 + (1)^2} \cdot \sqrt{0^2 + 0^2 + 1^2}} = \frac{1}{\sqrt{6}} = \frac{\sqrt{6}}{6}$$

$$\alpha = 24.09^\circ$$

תשובה: הזווית שבין MN למישור ABCD היא 24.09° .

ג. הצגה הפרמטרית של הישר AB, המקביל לציר ה-y,

היא $\ell_{AB} = \underline{x} = (a, a, 0) + q(0, 1, 0)$

הצגה הפרמטרית של הישר MN היא $\ell_{MN} = \underline{x} = (\frac{3a}{4}, 0, \frac{a}{4}) + r(1, -2, 1)$

קל לראות שהישרים אינם מקבילים, ו/או מתלכדים, כי וקטורי הכיוון אינם תלויים זה בזה,

ולכן המצב ההדדי הוא שהם נחתכים, או מצטלבים.

נחפש פתרון בעזרת מערכת של שלוש משוואות, על ידי השוואת שיעורי הנקודות הטיפוסיות שעל הישרים.

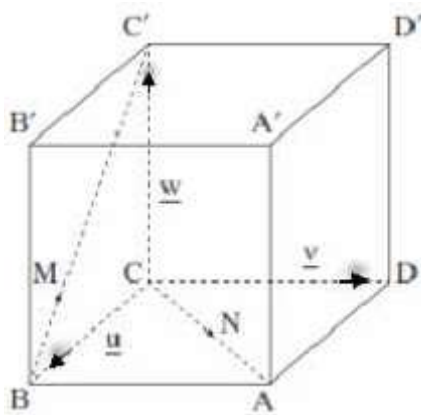
$$(1) \quad \frac{3a}{4} + r = a \rightarrow a = 4r$$

$$(2) \quad -2r = a + q$$

$$(3) \quad \frac{a}{4} + r = 0 \rightarrow a = -4r$$

על פי משוואות (1) ו-(3) נקבל ש- $r = 0$ ובהתאם $a = 0$ ובמקרה זה אין קובייה, משמע שאין פתרון.

המסקנה שלא קיימת נקודת חיתוך בין הישרים, והמצב ההדדי שלהם הוא שהם מצטלבים.

פתרון חלופי – גיאומטרי

הנקודות A , B ו- N נמצאות על מישור הבסיס $z = 0$.

הנקודה M לא נמצאת על מישור זה.

כלומר ארבעת הנקודות אינן על מישור אחד, ולכן AB ו- MN בהכרח מצטלבים.

(אם שני ישרים נחתכים, מקבילים או מתלכדים – אז בהכרח הם במישור אחד.)

תשובה: הישרים מצטלבים.

א. נצייר מעגל, שמרכזו בראשית הצירים וחוסם משולש שווה צלעות.

נתון: $z_1 = a - \sqrt{3} \cdot a \cdot i$ ברביע השני, ($a > 0$ פרמטר), מתאים לקדקוד A.

$$\tan \varphi_A = \frac{-a\sqrt{3}}{a} = -\sqrt{3}$$

$$\varphi_A = -60^\circ + 180^\circ k$$

$$\varphi_A = -60^\circ \text{ 4th quadrant}$$

$$r = \sqrt{a^2 + (-a\sqrt{3})^2} = \sqrt{4a^2} = 2a$$

$$\boxed{z_1 = 2a \operatorname{cis}(-60^\circ)}$$

כיוון ש- $\triangle ABC$ שווה צלעות, שחוסם במעגל, הרי שהזוויות המרכזיות שוות כ"א ל- 120° .

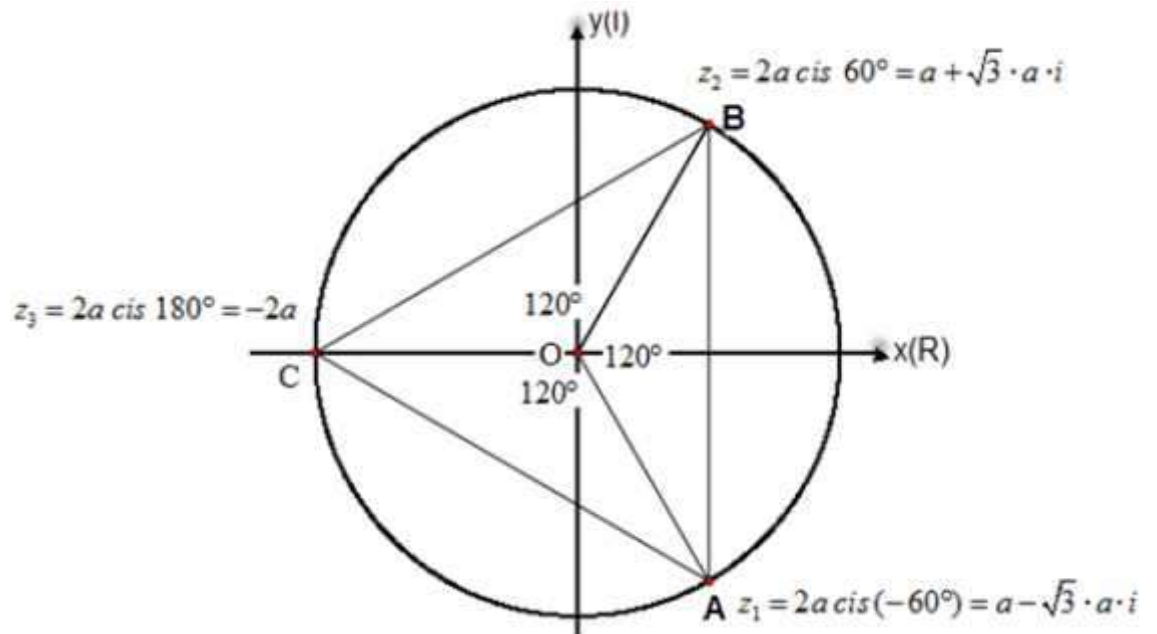
$$\angle AOB = 120^\circ$$

$$\varphi_B = -60^\circ + 120^\circ = 60^\circ \rightarrow \boxed{z_2 = 2a \operatorname{cis} 60^\circ = a + \sqrt{3} \cdot a \cdot i}$$

$$\angle BOC = 120^\circ$$

$$\varphi_C = 60^\circ + 120^\circ = 180^\circ \rightarrow \boxed{z_3 = 2a \operatorname{cis} 180^\circ = -2a}$$

תשובה: $z_3 = 2a \operatorname{cis} 180^\circ = -2a$, $z_2 = 2a \operatorname{cis} 60^\circ = a + \sqrt{3} \cdot a \cdot i$, $z_1 = 2a \operatorname{cis}(-60^\circ) = a - \sqrt{3} \cdot a \cdot i$

$$. z_3 = \frac{z_1^3}{4} \quad \text{ב. נתון:}$$

$$2a \operatorname{cis} 180^\circ = \frac{(2a \operatorname{cis}(-60^\circ))^3}{4}$$

$$-8a = 8a^3 \operatorname{cis}(-60^\circ \cdot 3) \quad / : 8a > 0$$

$$-1 = a^2 \operatorname{cis} 180^\circ$$

$$-1 = -a^2$$

$$a^2 = 1$$

$$\boxed{a=1} \leftarrow a > 0$$

תשובה: $a=1$.

ג. המספר : z_1^{6n+5} מתאים לנקודה P במישור גאוס.

על-מנת להראות שהנקודה B , המתאימה ל- $z_2 = 2a \operatorname{cis} 60^\circ$, נמצאת על הקרן OP ,

יש להראות שגם הארגומנט של z_1^{6n+5} הוא 60° .

$$z_1^{6n+5} = (2a \operatorname{cis}(-60^\circ))^{6n+5}$$

$$z_1^{6n+5} = (2a)^{6n+5} \operatorname{cis}(-60^\circ)^{6n} \cdot \operatorname{cis}(-60^\circ)^5$$

$$z_1^{6n+5} = (2a)^{6n+5} \operatorname{cis}(-60^\circ \cdot 6)^n \cdot \operatorname{cis}(-60^\circ \cdot 5)$$

$$z_1^{6n+5} = (2a)^{6n+5} \operatorname{cis}(-360^\circ)^n \cdot \operatorname{cis}(-300^\circ)$$

$$\boxed{z_1^{6n+5} = (2a)^{6n+5} \operatorname{cis}(60^\circ)}$$

תשובה: הוכח.

א. נתונות הפונקציה $g(x) = 2x^2 + c$ (פרמטר c) והפונקציה $f(x) = e^{g(x)} = e^{2x^2+c}$.

נתון כי: $g'(2) = f'(2)$.

$$f'(x) = 4xe^{2x^2+c} \quad g'(x) = 4x$$

$$g'(2) = f'(2)$$

$$4 \cdot 2 = 4 \cdot 2e^{2 \cdot 2^2+c} \quad /:8$$

$$1 = e^{8+c}$$

$$8+c=0$$

$$\boxed{c = -8}$$

תשובה: $c = -8$.

ב. $f(x) = e^{g(x)} = e^{2x^2-8}$, $g(x) = 2x^2 - 8$.

(1) נוכיח ש $f'(x)$ פונקציה אי-זוגית.

$$f'(x) = 4xe^{2x^2-8}$$

$$f'(-x) = 4(-x)e^{2(-x)^2-8}$$

$$f'(-x) = -4xe^{2x^2-8}$$

$$f'(-x) = -f'(x)$$

והפונקציה אי-זוגית, כלומר סימטרית לראשית הצירים. (ניתן לשים לב ש $f(x)$ זוגית.)

תשובה: הוכח.

(2) נמצא את שיעורי נקודות החיתוך בין $f'(x)$ ל- $g'(x)$.

$$4xe^{2x^2-8} = 4x \quad /:4$$

$$xe^{2x^2-8} - x = 0$$

$$x(e^{2x^2-8} - 1) = 0$$

$$x = 0 \rightarrow g'(0) = 4 \cdot 0 = 0 \rightarrow \boxed{(0, 0)}$$

$$e^{2x^2-8} = 1$$

$$2x^2 - 8 = 0$$

$$x = 2 \rightarrow g'(2) = 4 \cdot 2 = 8 \rightarrow \boxed{(2, 8)}$$

$$x = -2 \rightarrow g'(-2) = 4 \cdot (-2) = -8 \rightarrow \boxed{(-2, -8)}$$

הערה – את שיעורי הנקודה $(-2, -8)$ ניתן היה לנמק בעזרת אי-הזוגיות של $f'(x)$.

תשובה: $(-2, -8)$, $(2, 8)$, $(0, 0)$.

(3) נמצא לאילו ערכי x בעזרת הצבות. $f'(x) > g'(x)$

$$f'(x) = 4xe^{2x^2-8} \quad g'(x) = 4x$$

$$f'(-3) = 4 \cdot (-3) \cdot e^{2(-3)^2-8} = -264317 \quad g'(-3) = 4 \cdot (-3) = -12 \rightarrow f'(x) < g'(x)$$

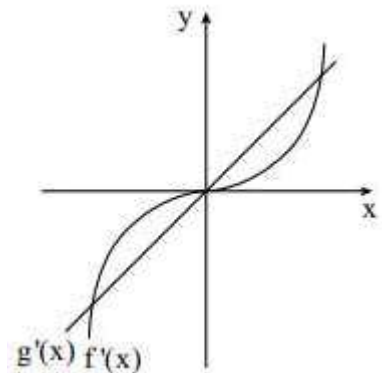
$$f'(-1) = -9.9 \cdot 10^{-3} \quad g'(-1) = -4 \rightarrow f'(x) > g'(x)$$

$$f'(1) = -9.9 \cdot 10^{-3} \quad g'(1) = 4 \rightarrow f'(x) < g'(x)$$

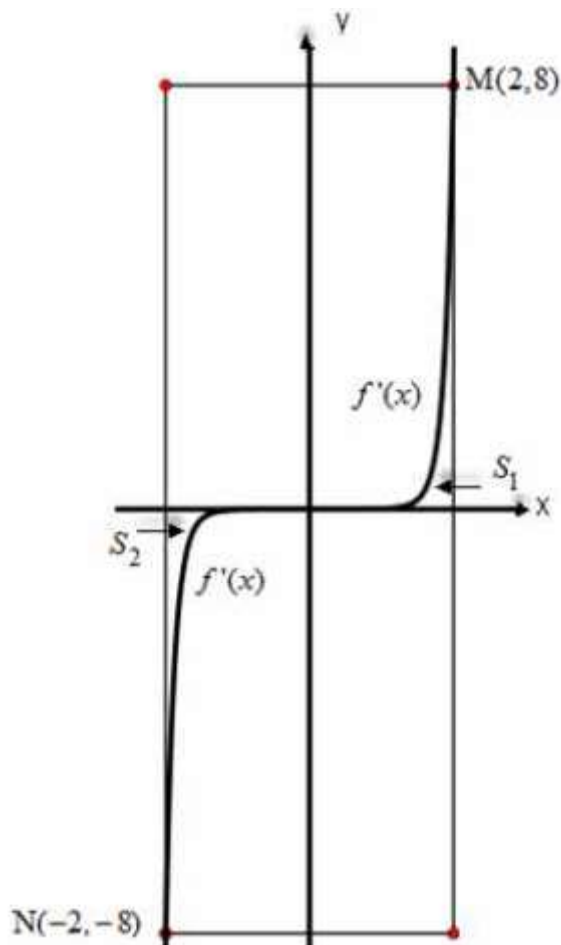
$$f'(3) = 264317 \quad g'(3) = 12 \rightarrow f'(x) > g'(x)$$

תשובה: $x > 2$ או $-2 < x < 0$.

(4) סרטוט מתאים.

ג. נתון $M(2,8)$, $N(-2,-8)$, שתיים מנקודות החיתוך שמצאנו, הנמצאות על גרף הפונקציה האי-זוגית $f'(x)$.
נסרטט מלבן, שהישר שמחבר את שתי הנקודות הוא אלכסון שלו, ושצלעותיו מקבילות לצירים.

המלבן הגדול מחולק לארבעה מלבנים שווים שטח (16 יח"ר).

עקב אי הזוגיות של $f'(x)$, הרי ש- $S_1 = S_2$, כי אלו שטחים בין 2 ל- 0, ובין 0 ל- 2 (2 מספר נגדי ל- 2), ושניהם סימטריים לציר ה- x .

מכאן שאם נסתכל על שני המלבנים העליונים, הרי שהשטח שנגרע מהם (S_1) מימין,

הוסף להם משמאל למטה (S_2) – ומכאן שהשטח שמעל ל- $f'(x)$ בתוך המלבן,

שווה לשטח שמתחת ל- $f'(x)$ בתוך המלבן.

מכאן, שגרף הפונקציה $f'(x)$ מחלק את המלבן לשני חלקים שווים בשטחם.

תשובה: הוכח.

א. נתונה הפונקציה $f(x) = x + m \cdot \ln\left(\frac{1}{x}\right)$.

נעבד את הפונקציה על פי חוקי הלוגריתמים.

$$f(x) = x + m \cdot (\ln(1) - \ln(x))$$

$$f(x) = x + m \cdot (0 - \ln(x))$$

$$\boxed{f(x) = x - m \ln x}$$

תשובה: תחום ההגדרה הוא $x > 0$.

ב. נתון כי לפונקציה $f(x) = x - m \ln x$ יש נקודת קיצון.

(1) נמצא את תחום הערכים של m .

$$f'(x) = 1 - \frac{m}{x}$$

$$\boxed{f'(x) = \frac{x - m}{x}}$$

$$x - m = 0$$

$$x = m$$

נשים לב כי מכנה הנגזרת חיובי,

והביטוי שבמונה מיוצג על ידי ישר עולה, העובר משליליות לחיוביות.

לכן אם $x = m$ הוא בתחום ההגדרה, נקבל ש- $m > 0$, וזו נקודת מינימום.

תשובה: $m > 0$.

(2) שיעורי נקודת הקיצון, $(m, m - m \ln m)$.

תשובה: $(m, m - m \ln m)$, מינימום.

ג. הנקודה P נמצאת על גרף הפונקציה $f(x) = x - m \ln x$, ושיעוריה אינם תלויים ב- m .

(1) נדרש שהפרמטר m לא יופיע בשיעור ה- y של הפונקציה, לכן $\ln x = 0$ ומכאן ש- $x_p = 1$.

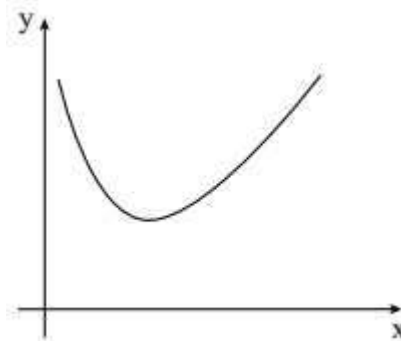
תשובה: P(1,1).

(2) על פי תת סעיף א(2) שיעורי נקודת המינימום הם $(m, m - m \ln m)$, ולכן $m = 1$.

תשובה: $m = 1$.

$$ד. f(x) = x - \ln x$$

נציב $x = 0.000001$ ונקבל 13.8, כלומר שאיפה ל- $+\infty$, ו- $x = 0$ **אסימפטוטה אנכית**.
נציב $x = 1000000$ ונקבל 999986, כלומר שאיפה ל- $+\infty$, ואין **אסימפטוטה אופקית מימין**.
הסרטוט המתאים:

ה. נתונה הפונקציה $g(x) = \frac{f(x) - x}{x}$

$$g(x) = \frac{x - \ln x - x}{x}$$

$$g(x) = -\frac{\ln x}{x}$$

נחשב את האינטגרל המסוים, על ידי זיהוי הנגזרת הפנימית.

$$\begin{aligned} \int_1^e g(x) dx &= \int_1^e -\frac{\ln x}{x} = \int_1^e (-\ln x \cdot \frac{1}{x}) dx = \\ &= -\left[\frac{(\ln x)^2}{2} \right]_1^e = -\frac{(\ln e)^2}{2} - \left(-\frac{(\ln 1)^2}{2} \right) = -\frac{1}{2} - 0 = -\frac{1}{2} \end{aligned}$$

תשובה: $-\frac{1}{2}$.